

Eski polisyon liminez pe twi nu bann zwazo??

Tradiksyon an Kreol Morisyin par Colin Henshaw

Lir Challenge pdf-la - "Is Light Pollution Killing Our Birds?" – "Eski Polisyon Liminez pe twi nu bann zwazo?"

Lartik-la lao se depi Challenge Magazine, Lete 2006. Trwa banana pli tar, lete 2009, bann kitsoz inn sanze. Aster dimunn pe pans li enn BON lide pu teyn tu bann lalimyer ki pa neser. Uswa instal bann kontrol PIR (innfraruz) lor bann kolonn lalimyer. Anfin bannla inn morde aster! O! Nu ena nuvo informasyon "segway" enn tigit anba sa paz-la. Si-u-ple lir sa si u ena letan. Mersi. Mo pe donn enn definisyon "unnecessary" depi diksyoner Collins ISI. A PMQs le 28 Oktob, 2009, Gordon Brown inn dir li PU teyn tu bann lalimyer lor Downing Street pu CfDS-la – KAN? Li ti paret sitan patronizan! Oh! Parlman ti ena enn diskisyon le 29 Oktob, 2009 antraver polisyon liminez – Repons kestyon – Lanvironman, manze, e bann zafer riral. Ankor gaspiyaz letan e innyorans depi Guvernman Britanik. Ekut Mr. Peter "Lights on" Hain, MP, - ISI. Aprann plis antraver gaspiyaz letan depi guvernman, ankor depi Premye Minis Gordon Brown, amizir enn dimunn diset an pe poz kestyon antraver polisyon liminez, dan Leicester Mercury, ISI. Robin Bonell, lamwatye anba paz-la.

Polisyon Liminez - Problem-la. Ekstre Dr John Mason so vidyo depi Portsmouth, 2006. Dr. Darren Baskill ti met nuvo lirin vidyo ISI pu enn seleksyon depi 2006. Li pe dir mwa li pe azit ankor – le 19 Oktob 2009. Aster zot ISI! O! polisyon liminez (PL) se enn problem istorik depi 1897 – Wi! Depi 1897!

Bann astronom pe servi term "Light Pollution"-la, (LP) sa vedir polisyon liminez (PL), ki osi apel "Lalimyer Aswar" pu dekrir lefe lalimyer artifisyel ki pe kasyet bann zetwal. Profeser Fred Watson, loter "Kifer Uranus anba-lao?" pe donn so bann panse lor polisyon liminez e lastronomi, me li osi pe eksprim bann pli gran konsern isi e lor bann lezot web-sayt. O! Lepremye landrwa lesyel nwar ti pe inorgire an Lekos. Lasanble Nasyonal de Peydegal pe sipor Lasosyasyon Astronomik Britanik so Kanpayn pu bann Lesyl Nwar (Campaign for Dark Skies – CfDS). Osi Lafore Galloway pu gayne enn award depi IDA – (International Dark Sky Association – Lasosyasyon Internasyonal pu Bann Lesyel Nwar) – The Times – Byen fer Galloway! Lafore Galloway ena aster stati lesyel nwar. Servi Dan Nixon so "Dark Sky Simulator" pu get ki manyer bann lesyel dan Lafore Galloway ISI. Lafore Galloway se ant Glasgow e Stranraer

AVEG AKOZ LALIMYER? Ennbuk CfDS-la pe dekrir bann pli gran konsekans 24 Hour Day-la (sa vedir lazurne vinkater). Posib u ti deza lir kuvertir-la. Aster u kapav aste Ennbuk li-mem. Li disponib kot CfDS-la, c/o 38, The Vineries, Colehill, Wimborne, Dorset, BH21 2PX, Rwayom Ini. Isi, dan Rwayom Ini, pri-la pu sakenn se

anviron £3, fre lekspedisyon inkli, Plis ki swasan-dis kopi ti done a bann delege a Armagh, (Irland Dinor), e pli resaman bann anvromantalis a enn miting an Cardif (Peydegal) ki ti resevwar bann kopi osi. Mo esper ki dimunn pe lir zot. Si zot napa lir zot, li pu "JTL" – Just too late – (savedir zis tro tar). Bann Profeser Jocelyn Bell-Burnell, Mark Edmunds, Monica Grady e istoryin Dr. Alan Chapman ena zot bann kopi. **Eski u ena sa?**

NB – Nevyem Koferans Lesyel Nwar Eropein, Armagh, Irland Dinor, le 18 – le 19 Septam 2009. Profeser Steve Lockley ti koz VIVAN dep Sant Medikal Harvard. Sa Kolok Lesyel Nwar ti fantastic – li ti pli meyer ki tu. Zanafan dep Lekol Mount St Catherine, Arnagh, ti sante "Starry, Starry, Night," lor Youtube pu fer nu kone ki nu finn perdi. U kapav rant dan bann prezantasyon konferans amazir web-sayt-la pe devlope. Bann anvromantalis, astronom, ti bizin lir sa e sa osi pe inklir bann politisyin – Colin Tudge so lenmi piblik nimeru enn! Lir arshiv-la kan linn fek fini. Get nu Galaxy-la – savedir nu prop Lavwa Lakte.

O! KIFER PREZIDAN OBAMA E PREZIDAN HU (DEPI LASINN) PE EKUT NEVYEM KONFERANS LESEL NWAR? POSIB ZOT PA ANVI KONN LAV-ERITE? LAVERITE SE DEOR-LA – USWA ESKI ZOT ZIS AVEG AKOZ LALIMYER?

Francis Parnell inn propose "Akòz lanvironman natirel'-la apre kusedsoley se maren-war, posib nu bizin apel sa kuma li ete vreman – polisyon lanwit." Eski Lazurne vinkater pe twi "Lavi lor Later?" Apareman National Geographic an akor avek plizye sa bann lide-la. Bann Starry Night Lights osi parey. O! PL/LA (sa vedir Lalimyer Aswar) pe twi biodiversite an vye Saigon. Aster li apel "Ho Chi Minh City." Isi u kapav lir ki kikenn inn dir ki "Posib an long term polisyon liminez pu ena enn lefe DANZERE lor diversite ekolojik." E kikenn an Can Tho, Minh Hai, Vietnam ti fer enn resers lor Google "Redwir lalimyer dan Rwayom Ini" e zot ti truv sa web-sayt-la. Mo esper ki zot pu azit enn lvin kot web-sayt Ho Chi Minh City.

Sa fim-la antraver polisyon liminez dan Leta Zini depi 1950 ziska 2025 se fantastik. Get li ISI. Vinn anba enn tigit pu get fim-la. Webmarster-la inn fer enn version inferyer pu Lerop ISI. Si-u-ple ekskiz laironi politik ofin vidyo-la.

Bann dom lavil de lalimyer gaspiye ti pu resarz nu bann loto elektrik me KISENNLA TI TWI LOTO ELEKTRIK-LA? Par Chris Paine. U kapav aste sa DVD-la isi dan Rwayom Ini zis pu £4.99, e fre lekspedisyon se gratis.

WWF-la (Fon Mondyal Lavi Maron) anvi U fer zot kone ki U ti fer pu World Earth Hour (Ler Mondyal Later) – IYA 2009 (Lane Internasyonal Lastronomi). Lane Glob Aswar. Si-u-ple partisipe, an 2009.

Mo pe dir gran mersi a tu sa web-sayt so bann viziter. U ti tap ek sa web-sayt anviron 51,036 fwa depi Septam 2006 kan mo ti fonde sa. Aster li pe gayne 68.1 vizit sak zurne. Lundi, le 30 Novam 2009 li gayne plis ki 50,000 – enn butey Sanpayn pu selebre (Fred Talbot so "limonad"). Webmarster-la inn fini arrive depi Konferans Eropein Lesyel Nwar, an Armagh, Irland Dinor, le 18/19 Septam 2009 – li ti sitan bon. Mo prezantasyon "JTL – Just too late – zis tro tar - kapav gete ISI, 1hr 10mins apre kumansman sa vidyo-la. Si-u-ple fer u bann kamarad kone antraver dimal fer akòz lalimyer aswar, ki pe suvan apele polisyon liminez – (PL). Aktyelman polisyon liminez se enn siyn lalimyer

aswar. Osi, fer tu dimunn kone kifer bizin teyn tu bann lalimyer ki pa nesaser. Mo pe repete, ki pa nesaser, e kifer li bon pu tu dimunn, lavi lor later, linivers e tu. Sin u pa fer nanye, posib lerla lalimyer aswar pu vinn nuvo lamyant-la (depi enn lide par Dr. Barry Clark an Lostrali?). Posib avek buku ka lakur ki pe gaspiy ankor kas. (Li ti deza nuvo DDT-la pu 112 banane-la!).

ALARYER A LAVENIR – Pu viv zordizur lavenir ki ti pe predikte an 1994. “Bann lalimyer (aswar) ti pu elimin tu bann bebet lao enn gran paraz. Amizir popilasyon bebet pe diminwi, sa pu ena enn lefe lor bann predater pli lao dan lasenn manze ki pe manz zot. Sa tip u inklir buku zwazo, lezar, beng, e ti mamifer (e sa pe inklir bann sovsuri osi). Sa bann lefe-la ti pe an adisyon ek bann lefe deza koze par mankman abita akoz ogmantasyon grander lavil. Buku bebet pe polinise bann fler, e amazir popilasyon bebet pe diminwi-la, nimeru bann fler reysi polinise osi pe diminwi. Lerla pu ena mwin plant e mwin diversite plant dan lavenir. Akoz buku bebet pe manz plant, grander popilasyon bebet pu diminwi ankor akoz nu ena mwin plant.

Donk polisyon liminez se enn “isi ver,” e bann lorganizasyon konserne antraver lanvironman, e kominite lastronomik ansam bizin lite kont sa problem-la. Colin Henshaw, dan enn let a JBAA, (Zurnal Lasosyasyon Britanik Astronomik) Mai 1994. Bann bebet se lasurs primer pu buku predater (parey kuma sovsuri, zwazo, lezar e bann beng) e zot diminisyon se enn problem serye pu lezot zanimu.

Enn obzervasyon parey to fer an Septam 1897 – Wi korek sa! An **Septam 1897** selon LA Times (Mersi a Travis Longcore, Urban Wildlands Group, California, Leta Zini pu sa informasyon-la. U kapav lir enn [transkri kuma enn DOC fayl, ISI.](#)

< - NUVO INFORMASYON - >

PU SA BANNLA KINN FEK RANT SA SAYT-LA, LALIMYER ASWAR POSIB GASPIYAZ LENERZI – SA PE KOZ SOFAZ GLOBAL, PA ANKOR ENN TEORI, ME LAVERITE” ALOR REDWIR SANZMAN KLIMA PAR TEYN TU BANN LALIMYER ASWAR KI PA NESESER. U kapav lir [enn definisyon “PA NESERER depi Diksyoner Collins ISI.](#) Si-u-ple kone bann fe polisyon liminez/lalimyer aswar e fer u bann kamarad kone.

Si u depi Rwayom Ini, alor, si-u-ple azit u non lor sa bann de petisyon kont PL-la. Sak tipe pu donn kudmin. [10 Downing Street e Lasanble Nasyonal Galwa](#); U kapav siyne tuledede. Byen bon, vreman! Oh, monn truve enn lot [PETISYON MONDYAL Kont PL ISI – Ale!](#)

Atansyon Paran! Problem dormi aswar kapav kumans lamani depresif dan zanfana – mo ti fer u kone an avan!

Anfin RCEP ti piblye so rapor antraver “Lalimyer Artifisyel dan Lanvironman” Komisyon-la se konserne ki isi lalimyer artifisyel e so lefe lor sosyete e bann ekosistem aparaman pena fokus natirel andan guvernan. Sa pu fer zot kone. Aparaman [web-sayt Green Car – savedir Loto Ver – byen kontan sa rapor-la.](#) Anu esper ki lezot pu kontan sa osi.

Mwin glason pu bann urson poler, enn eksper pe dir. Plis parey me person pa ekute. Ena ankor – Bann inondasyon dan [Rwayom Ini enn fwa dan mil banane](#) Problem se zot pe paret sak lane aster. Person pa ekut bann warning depi dimunn parey kuma [Harvey Elliot antraver “Bann inondasyon ki pankor vini.”](#) (trwa banana desela) – Kifer?

[ABC News – An Greenland, sofaz pe fer zot reve antraver larises kasyet.](#) Alalila! Eksplwatasyon plis zis pu donn ankor profi a depans enn lavenir renuvelab. Ankor bann eksplwater pe marse akot dan letan pase esek inn amen zot – a nu depans! Person pa

kapav finans limanite aster. Bann finansye to fer frod ar bann peyer taks. Kinsennla pe finans limanite?

Posib u pa krwar bann kitsoz pa sitan move. Ekut e get [Profeser Bob Watson](#) dir u zis ki manyer move bann kitsoz ete vremen, e ki manyer move zot pu ete si dimunn pa pran kont bann warning zordizur. Klik lor sa vidyo-la pu zwe. Oh! Sanzman klima deza enn realite an Lafrik. Aster u kone alor. Se u apre!

Glason poler pu dezele e pu nway bann lavil por – WWF. Mo panse mo ti pe dir u sa. Lir enn tigit anba ki Baryer Thames ti pu protez Lond pu omwin san banana. Kan bann inondasyon Lond pu arive – mo supsone pli byento pluto ki pli tar.

[Kurb dioksid de sarbonn pe monte amizir konferans sanzman klima pu aprobe.](#) Nu an peril si nu pa pran bann warning kont ASTER!

[Lefe bann sofaz global pe alselere e zot ti deterye depi Kyoto.](#) E Copenhagen pu enn gaspiyaz letan ankoz bann politisyin pa pu morde. Oh! Enn letid inn dir “[Glason Antarktik pu dezele pli vit ki dimunn ti panse.](#) Mo ti dir u sa!

[Bann astronom e bann avoka pe zwin ansam pu enn Britayn konsyan antraver polisyon liminez.](#) E enn zur bann depite dan bann konsey minisipal pu peye kontravansyon aköz zot tu kupab dimal koze par PL/Lalimyer Aswar. Zot pa ti pran sa kont kan zot ti instal bann kolonn lalimyer ki dimunn pa ti anvi deor zot bann lafnet lasam.

Aprann plis ki manyer guvernman Britanik pe gaspiy letan. Ankor, depi [Premye Minis Gordon Brown](#) kan enn zenes diset an ti demann li antraver [polisyon liminez, dan gazet Leicester Mercury ISI.](#) Robin Bonell pe deman li so kestyon lamwatye anba paz-la.

Amizir liver pe aprobe – Permafrost pe dezele e sa pe menas innfrastruktir an Larisi – selon enn letid.

Glason dan lamer pe dilwe dilo, e sa pe menas lavi dan lamer, ofon lasenn manze. Mo parye u pa ti pans sa an avan. Eski unn panse antraver ogmantasyon nivo lamer? Nu pa pu nwaye – nu ava pu mor ar fin. Lor later osi, selon Colin Tudge, e lezot. Malgre li ti pu fasil – bann politisyin pa konpran, me zot dan kontrol.

Fort Knox se menase pa polisyon liminez. Drol sa, Zis servi enn “search engine” lor polisyon liminez.

Bann lider lenerzi pe sipor enn akor antraver sanzman klima. Kapav krwar! Mo pu krwar sa kan mo pu truv sa. Premye dabor, kifer zot pa teyn tu bann lalimyer aswar ki PA NESESER?

[Lalimyer pe teyn! Par Formby e Wiley.](#) Sa se enn letid byen interesan, e li pe diskrit rol somey dan nu bann lavi. ([Vwar dezyem revu ISI](#)) Apre gete bann referans syantifik, Formby e Wiley, (ki pe fer resers a Linstiti Resers Medikal Sansum) pe konklir ki “deteryorasyon lasante lepep Amerikin pe koresponde ek ogmantasyon prodikyon lalimyer aswar e konsomasyon karboidrat ki pe swiv sa.”

[Lafore Galloway an Lekos pe vinn enn Park Lesyel Nwar IDA.](#) Byen fer Galloway, e animater IYA 2009 Steve Owens depi ROE (Obzervatwar Rwayal Edinbor).

Bann sef Komonite Lazi-Pasifik pa pe aksepte kontrol klima e Copenhagen. Mo ti dir u sa e vremen nu pu “Just too late – JTL” - “zis tro tar – ZTT.”

Bann Britanik pe demanti teori sanzman klima - Express (Gazet Lekspres). Ledikasyon, Ledikasyon, Ledikasyon (kotasyon Tony Blair, denye premye minis Britanik). Klerman bann Britanik pa ti ena ase me buku tuzur fime. Li pa pe fer zot dimal, vremant? Apre kit letan zot pu kone, uswa eski li pu zis tro tar?

Sanzman klima pe egzazer kriz manze an Etyopi. Eski u pa kontan u PA Etyopyin?

Kriz lenerzi Britanik – kan bann politisyin parey kuma Peter “Met bann lalimyer” Hain sa semen-la ti demande “Eski bann lalimyer pu teyn?” Mo ti dir sa trwa banane desela – personn pa ti ekute. Kifer? [Sa vidyo Mr. Hain se ISI aster](#). Nu pu bizin ena plis ki sink planet Later pu Lind e Lasinn pu zwin lemond devlope e viv “Larev Amerikin!” Lavinir bizin konservasyon e manajment lernerzi dirab. [Posib zot pu servi bann dom minisipal de lenerzi gaspiye pu resarz nu bann veikil elektrik](#), olye ilimine bann fes zwazo aswar ek polisyon liminez.

O! Eski u kone Lak Titicaca pe disparet? Apareman akoz kitsoz antraver sofaz global! Pa kitsoz sa!

FLICKR pe dir nu ki ogmantasyon lalimyer aswar ti ogmant bann rapor krim par vint-e-enn persan – alor HORS251 pe koz manti! (HORS251 se enn raport guvernman Britanik ki pe dir bann kolonn lalimyer pe diminwi krim. Li ti ekrir par enn fam ki ti ena relasyon avek enn manajer enn konpayni lakleraz). Sa rapor-la ena sa stetmennt ki “apareman avek sa ogmantasyon lalimyer-la ti amenn enn ogmantasyon nimeru krim selon departman lapolis an Chicago. Pa kitsoz sa! Gete Paz 8 lor mo ADOBE player).

[BANN ECO HOMES: Laverite nwar deryer bann lesyel briyan Britanik: gazet Telegraph](#). Li vye, me li ankor pertinan.

[Enn move lopinyon antraver polisyon liminez an Leeds, Yorkshire](#). Oh! Webmarster-la ti an Leeds Samdi dernye. [LAS \(Sosyete Astronomik de Leeds\) Astromeet-la](#). Ena ankor anba.

Plan nyaz dizital minisipal: BBC – ankor mepri pu lanvironman natirel akoz innyorans e fyerte?

Ekonomiks polisyon liminez global. Missouri State University. Polisyon Liminez pe kut buku avek buku konsekans pu lavi maron, lasante, lastronomi, e gaspiyaz lenerzi. An leta Zini sa pe kut set milya dolar. (Par Robert Wagner, Forem Outdoor Lighting, Leta Zini).

Bap! Kikenn dan Lazans Lanvironman Amerikin ti bizin lir mo bann remark antraver teyn bann lalimyer aswar ki pa nesaser. Letid-la pe dir sinpleman si dimunn pe teyn tu bann lalimyer ki zot pa servi, bann bizness kapav redwir kut lenerzi par kinz persan.

Webmarster-la ti ena lokazyon al [LAS Astromeet an Leeds](#). Ennbuk CfDS-la, “Blinded by the Light” (“Aveg akoz Lalimyer”) ti konsyantise e kat kopi ti done a Profeser Monica Grady (Meteoritis – Liniversite Uver) Profeser Mike Edmunds (Liniversite de Cardiff, Peydegal), Profeser Jocelyn Bell-Burnell (dekuvrer bann pulsar), e Dr. Alan Chapman (Istoryin astronomik, Wadham College, Oxford). [Zimaz, dan format pdf se ISI aster](#)

Bann syantis propoz fer lesyel kuma briyar – permanan. Ankor move “Lasyans.” Pu vinn pli pir – PhD.

Pli anba sa paz-la mo ti dir “li kler ki Copenhagen pu enn gaspiyaz letan.” Mo ti fer zot kone lip u zis tro tar.

London Met-la (Lapolis an Lond) kupab innyorans antraver sanzman klima – gazet Telegraph. Apareman zot pe ankuraz lide-la ki lalimyer aswar pe anpes krim. Li evidan zot pa kone ki krim ti diminwi ziska zero pandan enn pann de kuran an Auckland, Nuvel Zeland. Kot bann lapolis pe gayne zot informasyon – HORS251? Tu dimunn kone aster ki sa se sitan kaka!

Mo ti fer zot kone an avan! Kuvertir lanyez lor Mt Kilimanjaro pe disparet. Vreman, nu pu zis tro tar!

Laprev "zis tro tar" depi Reuters? Glason poler efektifman disparet – enn exper! Premiye evidan nu anefe zis tro tar?

McClatchy Newspapers – Bann tanperatir pli ot pu andomaze bann kiltir, enn rapor pe dir. Lotor Colin Tudge inn dir sa depi lontan.

[Enn nuvo letid inn truve ki deskripsyon kronik enn bann rit debaz – sik lazurne/nwit pu abuti ogmantasyon pezanter, pli lant rezonman, e ankor sanzman fizyozik e konportemantal](#) dan suri, parey kuma sanzman similer observe dann dimunn ki pe travay sif, uswa pe sufer ek dekalaz orer (savedir lefe voyaz transmeridyonel). [Si-u-ple get mo vidyo an Armagh mwa derye-la, apre anviron enner andan webcast-la](#) – Mo ti dir u an avan. Vreman nu pu zis tro tar.

Mo pa krwar sa! Dernye kestyon-la lor Letan Kesyon Premye Minis an Parlman (le 28 Oktob 2009, a 12.30TU) ti ena enn kestyon ki ti demann Premye Minis-la, Gordon Brown, si li ava pu sipor CfDS-la e teyn tu bann lalimyer ki pa neceser aswar. Fantastik! Aster u kapav get mo vidyo aster lor YouTube ISI. Si-u-ple pa kopye sa akoz mo ena mo bann prop drwa kopirayt. Zis gete e reflesi ki manyer sa kestyon-la finn trete ek kondesandans. Oh! Lazurne vinkater pe deza twi lavi lor Later. "Starry Nights" ti met sa lor zot web-sayt. Byen bon, vremanti?

Minisipalite Tulsa, an Oklahoma, pu sov \$250,000 sak lane par [teyn tu bann kolonn lalimyer ki pa nesecer](#). Eski sa vreman enn problem? Tanka mwa li fasil. Sit zot ti teyn ankor zot pu ena mwayante don kafe bann zuris. Alor seki mo pe kone (ki bann UFP pe fer dimal – e sa ti byen kone pu buku banane)?

Sanzman klima pe menas terin laferm an Laswis. Zot bann glasye pe deza dezele an Grindenwald.

Aveg akoz Lalimyer Mars dernye an Canberra, Lostrali. Mo bizin rapel anvoy zot CfDS zot Ennbuk ki apel "Aveg Akoz Lalimyer."

[Saler lekor pe alim bann kolonn lalimyer an Toulouse, Lafrans](#). Byen astisye sa bann Franse-la! Mo panse konbyen larzan zot pe sove par diminwi gaspiyaz lalimyer ki pe initlil aswar? Dakor dan Rwayom Ini nu ena mwayante gaspiyaz lenerzi, mem nu kapav ranburse bann bankye korunpi. Li byen amyab si u Britanik, me byen ser!

Enn lavenir tris e sagrin pu Leta Zini – Reuters. Mo ti dir u ki larev Amerikin pu zis tro tar pu Lamerik e leres lemond.

[Bann Sin Toma sofaz global an tor! – NY Times](#). Alor bann statistic dimunn pe dir se "manti, manti amerdan, e bann statistick!" Kan inondasyon pu afekte New York e Lond sa pu kriz-la mo tip e predir. Nu pu zis tro tar. Sitan sagrin sa!

[Eski u ti kone bann palmye ti puse dan Arktik-la kan li ti pena glason, sinkant milyon banane desela?](#) Mo panse apre konbyen banane zot pu puse laba ankor.

Eski lazurne vinkater pu abuti depresyon? Gazet Daily Mail-la antraver zistwar suri, anba kot ISU. Oh! Lazurne vinkater pe deza twi lavi lor Later. Mem bann "Starry Nights" an akor. Byen bon, vreman!

[Reuters: Lond so Mize Lasyans pe konfronte bann Sin Toma sanzman klima](#). Monn fek lir enn let depi enn reprezan UKIP (Parti Lindepandans Rwayom Ini) – li pe dir kifer trakase antraver sanzman klima an san banane? Sitan sagrin sa, me li pa realiz ki bann problem pu arive pli boner. Gaz depi Lamer Dinor ti pe dir pu plis ki san banane. Li pe ekspire aster-la, apre li ti fer ankor sanzman klima!

Nuvo version. Sofaz pe kontiyne afekte dinor ekstrem. Zistwar-la pe kontiyne e person PA PE FER NANYE – KIFER? Akoz sa bannla avek puvwar pa konpran – parey kuma bann Shetland Arts ki pe promilge gazpiyaz lernerzi avek lalimyer aswar.

Landrwa, Landrwa, Landrwa – bann pli meyer lesyel dan Rwayom Ini. U kapav teste ki manyer li pu ete kan u pe rant dan Dark Sky Simulator kot Needless (lamwatye anba home-page-la).

Leprev Lamerik pu desann dan drenaz amizir li pe kit leres lemond alaryer. **Bann Amerikin pa telman konserne antraver sofaz global. Gazet Baltimore Sun.**

Zordi swar e pu bann prosin trwa nwit nu selebre kat san banane lastronomi teleskopik. Mo esper ki polisyon liminez pa pe gat U lesyel aswar. Galileo ti pena problem.

Lalimyer aswar (LA) konekte a depresyon dan suri – me nu pa suri, nu. Uswa, eski nu suri? Eski u pe sufer ek depresyon? Blame LA e bann konpayni itilite. Lerla amen zot lakur.

Bondye Beni ki bann politisyin an Utah pa pe dirize Leta Zini. O! Sides Leta Zini pe eksperyans sanzman klima! Orevwar Sides Leta Zini!

Zis get kin u pe manke! Nu inn perdi tu sa. Tulede fizikman e emuvan. Kifer? Nu pe ale vit dan inn lavenir "zis tro tar," be kifer?

Polisyon liminez pe fer u e lanvironman dimal. **FOX pe dir sa!"**

Pwisans renuvelab ekivalan a antye Lekos. Byen fer "Lekos!"

Kumans fer plan pu bann rifizye Pasifik sofaz enn syantis inn dir. Mo ti fer u kone an avan. E apareman premye Minis **Gordon Brown an akor ki sanzman klima se enn problem. (Aktyelman li ti dir "enn katastrof!")** Me eski li fran? Koze se byen fasil. Tro fasil!

ABC News: Ogmantasyon nivo lamer pe menas Shanghai, e ankor gran vil. Mo ti fini fer u kone. Zis zordi (le 18 Oktob 2009) e osi plizye zurne desela (Get anba) Pena nanye nuvo. Me antraver laverite syantifik bann politisyin surd. Sitan sagrin ki nu pu zis tro tar. Sitan sagrin. Nu lavenir pu vini pli vit ki nu pu realize.

£40 milya pu enn nuvo aeropor an Lond par 2030? Eski sa proposisyon-la pu konsidere ogmantasyon nivo lamer pu garanti ki li pa pu vinn enn lelifan blan inonde (An Angle, enn lelifan blan vedit okenn kitsoz initil).

Bann risipyan pri Nobel an Lond. Bann emisyon CO₂ bizin monte lerla desann par 2015 pu evit enn katasrof. Sa se depi Mai 2009, me li ankor vre. Nu kapav krwar. Nu pu zis tro tar, sa mem. Alor zwir lavi aster, akoz demin nu pu ena enn mari bel problem. Sirtu si bann politisyin pe res surd.

Glason dan Arktik pu disparet apre dis banane. Mo parye apre sink!

Obzektif sa petisyon-la se pu konsyantiz kantite polisyon liminez dan sosyete zordizur.

Ankor glason pe dezele – mem an Lind! Eski bann lider lemond zame pu ekute - uswa al get bann lefe sanzman klima zot mem? Posib nu bizin atann Lond uswa New York disparet anba lamer avan zot pu fer kitsoz?

IDA-la pe dir "u-u-u" a lalimyer nwit. Ankor nu truve ki innyorans pe gayne. Byen sagrin sa – me kisennla pu peye alongterm? Bann depite minisipal. Zot pa kapav demanti laverite.

Bann inondasyon an Lind akoz sanzman klima. Pa ankor enn teori me realite.

U kapav lir anba ki glason dan Arktik inn preski disparet. Aster bann militer konserne. [Pa akoz bann urson poler pu disparet, me akoz gurmandaz pu devlope Arktik-la pu abuti lager.](#) Byen sagrin sa, me avan sa, posib nu pu tu mor akoz sanzman klima.

BBC News Channel – Nuvo lano otur Saturn. So bann ti grin ti tap ek Iapetus parey kuma bebet lor enn parabriz. Li enn stetment byen sagrin, sa. Pena ancor bebet pe tap ar bann parabriz aster. Bannla ti mor akzo polisyon liminez pu san-duz banane par-la. Me mo ti dir u sa pu trwa banane me personn pa ekute?

Se posib ki ekspoze a lalimyer artifisyel aswar ki pa natirel pe afekte lasante dimunn. - Profeser Steve Lockley, Lekol Medikal Harvard. [U kapav lir sa, item 14, Konferans Lesyel Nwar, Armagh.](#)

Bann Lil de Scilly pe teyn bann lalimyer pu Lazurne Later

Bann Lil de Scilly pe montre leres Rwayom Ini, e osi lemond ki ti sanzman fer par bann individyel kapav fer enn gran diferans ansam, Ed Milliband, Sekreter pu Lenerzi e Sanzman Klima, inn dir.

Monn fek gete enn revu BBC TV antraver Douglas Adams, loter "Hitch-hiker's Guide to the Galaxy." Mo ti truv sa ekstra-ordiner ki si PL ti pli pir an 1971 nu pa ti ena sa zistwar-la. Personn pa kapav lir enn zistwar parey zurdizur akoz personn pa kapav truv nu prop galaksi aster. Sitan sagrin sa – tulede Douglas Adams e lavwa lakte inn mor, e bann zanfan aster pa kapav truv lavwa lakte-la ancor.

Aktyelman Prezidan Obama ti truv lesyel aswar par enn teleskop. Fantastik! U kapav get so ladres pu promilge zanfan zot lintere an lastronomi.

Bap, Bap, trwa kut BAP. White House-la (Sa vedit Lakaz Blan, akot Prezidan Leta Zini pe reste) pu resevwar enn Star Party Mekredi le 7 Oktob. Pa kitsoz sa! O! Eski u ti kone satalit later pa zis ena enn Zom dan Lalinn e enn Fam dan Lalinn, me enn zwer Besborl dan Lalinn. Aprann ki Prezidan Obama bizin kone antraver dimal nu pa kapav truve kan u get sa vidyo-la depi Armagh, Irland Dinor. Li pa zis bann astronom, se sovsuri, torti, e tu bann kitsoz, - e nu inkli.

Dan ki dezer u anvi reste? [Rapor ONU - 70 persan formasyon dezer par 2025](#) – sa dan zis sez banane. Vreman lip u zis tro tar.

Leprev, si ti bizin leprev, ki nu zis tro tar. [Sanzman klima pe menas bann Park Nasyonal.](#)

Anfin – lider ONU-la an akor ki nu pu zis tro tar – Daily Telegraph "Lertan pu fini byento."

Bann inondasyon san banane pe tap ek Manila ASTER e pa dan san banane, [selon BBC-la.](#) Mo panse kan Lond pu gayne enn bel inondasyon. Baryer Thames ti pe protez Lond pu omwin san banane. [Kan Inondasyon Lond pu vini](#) – pli byento plito ki pli tar mo panse. "Baryer Thames-la ki ti pe elve enn fwa dan sak sis banane" [selon Chanel 4 News.](#) Aktyelman li pe elve anviron kat fwa dan enn sel an. [Definitivman pa enn fwa sak sis banane.](#) Proteksyon inondasyon Lond pu zis tro tar – nu kone ase byen. Harvey Elliot ti predikte dan zurnal RSA, 2006, kin u pa kone ekzakteman kan uswa kot sa inondasyon pu tape. [O! Ogmantasyon nivo lamer pu 2m byen sir.](#) – Me kan inondasyon la pu pas lao Baryer Thames-la? Mo ti pe kit Lond avan sa pu vini!

Ancor leprev, sin u bizin leprev, ki nu vreman zis tro tar. Bann grup klima dekonserte a G20.

Eski zot ti kone ki li pa ti zis McDonalds ki pe plin u bann vant ek move kalite manze? [Zot osi pe deranz lesyel aswar](#). Get ISI e u pu truve. Sa enn move larev fabrike par gurman kapitalis. Li byen sagrin McDonalds pe fer sa aköz aktyelman mo ti kontan zot. Apareman nu deza zis tro tar – [Nature \(enn zurnal syantifik Britanik\)](#): [Later se deor laspas opere dansir](#).

Mo pa kapav krwar sa. [LAKUR ENA PUVWAR. BANN KONPAYNI RESPONSAB PU ZOT POLISYON SOFAZ GLOBAL](#). Eski bann koson pe anvole? Eski nu bizin parasol kont kaka koson? Investi dan nuvo lavenir parasol!

Informasyon satelit pe montre ki glason an Greenland e Antarktik Oksidantal pe dezele pli vit ki nu ti panse an avan. Enn nuvo letid inn truve dan plizye ladrwa li pe dan mod akselerasyon. Alor nu tonbe anver enn lavenir ki pu zis tro tar.

[Earth Hour \(Ler Later\) so vot Later](#). [Ler u pu montre kot u pe debute](#). Mo bon kamarad, Debra Norvil, an Chicago ti fer mwa kone antraver sa vidyo WWF-la. Fantastik. Ankor zot pe sipor Ler Later. Mo ti promilge sa lide-la depi Ler Later ti kumanse an Sidney, 2007. Bann gran lavil otur lemond ti zwin zot sa lane-la. Eski u lavil pu zwin zot, an 2010? No ena zis enn sel lemond. Nu bizin gard li dirab pu nu lavenir kolektif. Aster-la nu viv dan lavenir ki pa dirab, e li ti siporte par bann kriz e innyorans politik. [Pa blie ki bann politisyin ki pe lenmi piblik nimeru enn](#). Apart koze zot pa fer nanye, kan aktyelman nu bizin aksyon. Vreman, nu pu zis tro tar, si sa bann dimunn-la zis koz-koze.

Aster nu pe returne a Nevyem Konferans Lesyel Nwar Eropein-la, an Armagh, Irland Dinor. Oh! Konferans bann Liberal Democrats an Bournemouth inn anonse ki "Bann Liberal Democrats" ti eksplik bann plan anbisyé pu protez lanvironman avek bann propozisyon pu kup gaspiyaz, reforme kut dilo, protez bann lespas ver, kup polisyon tapaz e polisyon liminez."

Mo ti fer u kone. Sa santiman fonse. [Enn nuvo letid pe dir bann delta lemond pe rant anba lamer](#).

Ankor betiz politik. Lepok betiz. Me si-u-ple pa bliye se bann politisyin ki pe [lenmi piblik nimeru enn](#).

[Me eski lanwit ti bizin nwar?](#)